

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Meråker kommune

Arkivsak: 21/43
Møtedato/tid: 11.02.2021 kl. 09:00
Møtested: Fjernmøte på Teams

MERK: Møtet avvikles som fjernmøte. Det vil legges til rette for tilhørere fra publikum og presse og avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
01/21	Orientering fra administrasjonen - Sykefravær 2020 og nærværsutfordringer 2021
02/21	Status - undersøkelse Myra
03/21	Rapportering av timer - forvaltningsrevisjon m.v.
04/21	Kontrollutvalgets årsrapport 2020
05/21	Oppfølging av saker
06/21	Referatsaker februar 2021
07/21	Godkjenning av protokoll

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Einar Sandlund på telefon 938 97 555, eller e-post: einar.sandlund@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 02.02.2021

Torfinn Krogstad/s/
Nestleder av kontrollutvalget

Einar Sandlund/s/
Seniorrådgiver
Konsek Trøndelag IKS

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Orientering fra administrasjonen - Sykefravær 2020 og nærværsutfordringer 2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Meråker kommune

Møtedato

11.02.2021

Saknr

01/21

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/288 - 7

Forslag til vedtak

1. Den gitte informasjon tas til orientering.
2. Kontrollutvalget....

Saksopplysninger

Kontrollutvalget fattet i sak 32/20, orientering om sykefravær Helsetunet, slikt vedtak:

1. *Den gitte informasjon tas til orientering.*
2. *Sykefravær tas opp som sak på et senere møte.*

Utvalget la til pkt. 2 fordi de ut fra orienteringen ønsket å skaffe seg generell og nærmere kunnskap om sykefraværet og utfordringer i kommunens organisasjon. Covid-19 og skiftende utfordringer ifb. med denne er en del av utfordringsbildet.

Kommunedirektøren, eller de han bemyndiger, er invitert til kontrollutvalget for å gi den ønskede orientering, samt å besvare spørsmål fra kontrollutvalget.

Vurdering

Ut fra den orientering som gis og spørsmål, må kontrollutvalget drøfte hvordan de evt. ønsker å følge opp temaet. Det skiftende situasjons- og utfordringsbildet rundt Covid-19 i kommunen vil være av betydning hvordan kontrollutvalget kan følge opp saken. Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta informasjonen til orientering og viser forøvrig til åpent pkt. 2 i forslaget til vedtak.

Status - undersøkelse Myra

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Meråker kommune

Møtedato

11.02.2021

Saknr

02/21

Saksbehandler Einar Sandlund**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 20/222 - 33

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering og har ingen merknader til at rapport behandles i junimøtet.

Saksopplysninger

Revisor oversendte slik statusrapport 18.01.21:

«Som jeg nevnte for deg i telefonsamtalen før helga er vi på etterskudd i forhold til å kunne levere undersøkelsen av Myra til avtalt tid (15.mars 2021). Årsaken til at vi er på etterskudd er at en i løpet av høsten fikk mer å gjøre enn forutsatt i andre prosjekter m.v. Vi håper på forståelse for dette og ber om at leveringsfristen flyttes til 25. mai 2021 (dvs. drøye 2 uker før kontrollutvalgets møte 10.juni). Etter å ha jobbet noe med prosjektet ser vi også at datainnsamlingen kan bli mer arbeidsintensiv enn forutsatt. Dette henger sammen med at undersøkelsen omhandler forhold relativt langt tilbake i tid og at deler av den dokumentasjonen vi må gå gjennom ikke ligger i søkbart digitalt arkiv. Flere av de som kjenner saken godt fra kommunens side er heller ikke lenger ansatt i kommunen. Det er imidlertid for tidlig å konkludere på at den tildelte timeressursen ikke vil holde. Jeg kommer tilbake til deg dersom jeg ser at det blir behov for mer tid.»

Vurdering

Sekretariatet viser til status fra revisor og anbefaler at kontrollutvalget tar informasjonen til orientering og har ingen merknader til at rapport behandles i junimøtet.

Rapportering av timer - forvaltningsrevisjon m.v.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Meråker kommune

Møtedato

11.02.2021

Saknr

03/21

Saksbehandler Einar Sandlund**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 20/125 - 23**Forslag til vedtak**

Rapporten tas til orientering.

Vedlegg

Rapportering Meråker

Saksopplysninger

Til dekkning av risiko og vesentlighetsvurdering, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll har kontrollutvalget iht. leveranseavtale med Revisjon Midt-Norge (RMN) en årlig timeressurs på 250 timer, dvs. total 1000 timer i perioden 2020-2023. Timeressursen inkluderer også tid til reiser, møter osv.

For 2020 rapporterer RMN et totalt timeforbruk på 593,42 timer til:

- *Risiko- og vesentlighetsvurdering*
- *Forvaltningsrevisjon Økonomistyring (levert)*
- *Forvaltningsrevisjon Anskaffelser Teknisk (levert)*
- *Undersøkelse Myra (pågår)*

Det vil si at fra 2020 har kontrollutvalget brukt 143,42 mer enn årlig snittressurs. For perioden under ett har kommunen 406,58 timer til res;, *inklusive det Myra-undersøkelsen vil kreve i 2021*. RMN har som ambisjon at kontrollutvalget skal kunne utnytte sin årlige timeressurs mest mulig fleksibelt i perioden 2020-2023. Det vil si at et eventuelt mer-/ mindreforbruk av timer søkes utlignet over 4-årsperioden.

Vurdering

Året 2020 er første året i ny planperiode der arbeid med nye planer for forvaltningsrevisjon/ eierskapskontroll og vedtak av disse har tatt noe tid. I tillegg har Covid-19 pandemien gitt endrede rammebetingelser for det totale kontrollarbeidet i 2020. RMN bekrefter å opprettholde ambisjonen om å levere iht. leveranseavtalen for planperioden, på 1000 timer.

Det anbefales kontrollutvalget å ta rapporten til orientering.

Konsek Trøndelag IKS
v/Einar Sandlund

Kontaktperson:
Tor Arne Stubbe

Dato og referanse:
1.2.21 TAS

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

Besøksadresse:
Brugata 2
7715 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658

M post@revisjonmidtnorge.no
T +47 907 30 300

Rapportering til kontrollutvalget i Meråker kommune

Kontrollutvalget har ihht leveranseavtale en tilgjengelig timeressurs på 250 timer pr år til risiko- og vesentlighetsvurdering, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll i perioden 2020-2023. Timerammen inkluderer reiser, møter osv.

I 2020 har RMN utført følgende for kontrollutvalget:

- Risiko- og vesentlighetsvurdering
- Forvaltningsrevisjon Økonomistyring (levert)
- Forvaltningsrevisjon Anskaffelser Teknisk (levert)
- Undersøkelse Myra (pågår)

Timeforbruk 2020: 593,42

Revisjon Midt-Norge har som ambisjon at kontrollutvalget skal kunne utnytte sin årlige timeressurs mest mulig fleksibelt i perioden 2020-2023. Det vil si at et eventuelt mer-/mindreforbruk av timer søkes utlignet over 4-årsperioden. Året 2020 har vært spesielt på flere måter, både med hensyn til arbeid med nye planer for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll og vedtak av disse, og at vi alle er berørt av en pandemi som gir endrede rammebetingelser for vårt arbeid. Revisjon Midt-Norge vil likevel opprettholde ambisjonen om å levere ihht leveranseavtalen for perioden.

Med vennlig hilsen

Tor Arne Stubbe
Fagleder forvaltningsrevisjon

Direkte ☎ 98608070 eller ✉ tor-arne.stubbe@revisjonmidtnorge.no

Kontrollutvalgets årsrapport 2020

Behandles i utvalg
Kontrollutvalget i Meråker kommune

Møtedato
11.02.2021

Saknr
04/21

Saksbehandler Einar Sandlund
Arkivkode FE - 033
Arkivsaknr 20/125 - 21

Forslag til vedtak

1. Det framlagte forslaget til Kontrollutvalgets årsrapport for 2020 vedtas.
2. Årsrapporten oversendes kommunestyret med slik innstilling til vedtak:

Kommunestyret tar Kontrollutvalgets årsrapport for 2020 til orientering.

Vedlegg

Meråker årsrapport 2020

Saksopplysninger

Ifølge kommunelovens(KL) § 22-1 har kommunestyret det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet. Til å sørge for den løpende kontroll på sine vegne, velger kommunestyret et kontrollutvalg, jfr. KL § 23-1. Kontrollutvalgets arbeid og rapportering er nærmere regulert i *Forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner og fylkeskommuner*.

Kontrollutvalget skal etter KL §23-5 rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret. Rapporter etter forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller og utvalgets egen årsberetning oversendes kommunestyret til behandling med innstilling fra kontrollutvalget.

Kontrollutvalget vurderer forøvrig hvilken informasjon som vil være aktuell å presentere for kommunestyret, samt evt. andre saker som bør oversendes kommunestyret for videre behandling.

Kontrollutvalgets årlige rapport vil derfor være en oppsummering av utvalgets arbeid i løpet av året og vil derfor være viktig informasjon til kommunestyret om det kontrollarbeid utvalget utøver på kommunestyrets vegne. Alle møteinnkallinger med saksdokumenter og protokoller er sendt ordfører, og kommunedirektør. Dette fungerer som en fortløpende informasjon til kommunen og det politiske miljøet. Ordfører har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter. Ut fra tidligere praksis er det for 2020 utarbeidet en årsrapport til kommunestyret der det er redegjort for sentrale deler av kontrollutvalgets virksomhet og aktivitet i 2020.

Vurdering

Sekretariatet anbefaler at årsrapporten oversendes kommunestyret med innstilling på at de tar kontrollutvalgets årsrapport 2020 til orientering.

Konsek

TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Kontrollutvalgets årsmelding 2020

Meråker kommune

Innholdsfortegnelse

1. Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning	3
1.1 Kontrollutvalgets sammensetning i 2020	3
1.2 Reglement for kontrollutvalget	3
1.3 Rammer for utvalgets arbeid	3
1.4 Kontrollutvalgets ressurser	4
2. Lovpålagte oppgaver	5
2.1 Regnskapsrevisjon	5
2.2 Forvaltningsrevisjon	5
2.3 Eierskapskontroll	5
2.4 Påse-ansvar overfor revisor	5
3. Annet arbeid i utvalget	6
3.1 Møter	6
3.2 Saker	6
3.3 Opplæring og faglig samarbeid	6
4. Avslutning	6
5. Vedlegg: Saker behandlet i kontrollutvalget i 2020	7

1. Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning

Alle kommuner skal ha et kontrollutvalg valgt av kommunestyret ¹. Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan, og skal føre løpende kontroll med den kommunale forvaltning.

1.1 Kontrollutvalgets sammensetning i 2020

Medlemmer:	Varamedlemmer i nr. rekkefølge
1. Gunnar Hanssen	1. Bjørn Madslangrud
2. Marit Øverkil	2. Oddbjørn Kaasa
3. Edith Monika Strøm, leder	3. Nina Stenmo
4. Gunnar Smedberg	4. Mari Anne Gaaserud Høiseth
5. Torfinn Krogstad, nestleder	5. Trond Marius Slungård
	6. Helge Øyn
	7. Eli Stubban Karlsson
	8. Geir Arve Krogstad
	9. Lillian Blæstervold
	10 Svein Ivar Stordalsvold

Kommunestyrets representant i kontrollutvalget er Gunnar Smedberg.

Kontrollutvalget størrelse og representasjon i kommunestyret er i henhold til kravene i kommuneloven. Kravene i kommuneloven til jevn fordeling mellom kjønnene er ivarettatt.

1.2 Reglement for kontrollutvalget

Reglement for kontrollutvalget ikke vedtatt av kommunestyret.

Kommunestyret har åpnet for at kontrollutvalgets møter også kan gjennomføres som fjernmøter i spesielle tilfeller. Dette avgjøres av kontrollutvalgets leder.

1.3 Rammer for utvalgets arbeid

Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven sørge for at følgende oppgaver blir utført:

- Regnskapsrevisjon – påse at kommunens regnskaper revideres på en betryggende måte, avgi uttalelse om årsregnskapet og påse at revisors påpekninger til årsregnskapet blir fulgt opp.
- Forvaltningsrevisjon – utarbeide plan for forvaltningsrevisjon, basert på risiko og vesentlighetsvurdering, følge og rapportere resultatet til kommunestyret.
- Eierskapskontroll – utarbeide plan for eierskapskontroll og føre kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper, og rapportere resultatet til kommunestyret.
- Vedtak – Påse at vedtak som kommunestyret treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter blir fulgt opp
- Valg av revisjonsordning – kontrollutvalget avgir innstilling om valg av revisjonsordning til kommunestyret og eventuelt innstiller på valg av revisor.
- Budsjett – utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen.

---

¹ Jf. kommuneloven § 23.1

Innenfor disse rammene skal kontrollutvalget utføre kontrollarbeidet på vegne av kommunestyret, for å bidra til god tjenestekvalitet, effektiv ressursutnyttelse og å sikre at politiske vedtak blir fulgt opp.

I tillegg kan kontrollutvalget på eget initiativ, ta opp forhold som kan oppfattes som uønskede eller i strid med mål om en effektiv og forsvarlig forvaltning av kommunens ressurser.

Kommunestyret kan be kontrollutvalget utføre konkrete kontrolloppgaver på sine vegne. Dette har kommunestyret gjort i sak 67/20 på undersøkelse av Myra-saken etter innstilling fra kontrollutvalget.

1.4 Kontrollutvalgets ressurser

1.4.1 Sekretariat

Kontrollutvalget har sekretariatsbistand fra Konsek Trøndelag IKS, der kommunene er en av deltagerne/eierne sammen med 28² andre kommuner og fylkeskommunen.

Sekretariatet utreder saker, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, utarbeider forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, samt følger opp vedtak.

I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom kontrollutvalget og revisjonsselskap, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

1.4.2 Revisjon

Kommunen er medeier i Revisjon Midt-Norge SA. Kommunen har avtale om levering av samtlige revisjonstjenester der.

1.4.3 Økonomi

For å kunne utføre sin lovpålagte kontrollfunksjon på en god måte er det viktig at kontrollutvalget er gitt tilstrekkelig med ressurser.

Kontrollutvalget utarbeider årlig forslag til budsjett for kontroll og revisjon. Dette skal følge innstillingen til årsbudsjett til kommunestyret.

Kontrollutvalgets regnskap

Tekst	Regnskap pr. 31.12. 2020	Budsjett 2020
Kontrollutvalgets egne utgifter	50.000	102.000
Sekretariat og revisjon	693.0000	718.000
SUM DRIFTSUTGIFTER	743.000	820.000

Utgiftene til sekretariat og revisjon var i 2020 henholdsvis kr. 210.000 og kr. 483.000.

---

² 32 deltagere/eiere fra 1. januar 2021

2. Lovpålagte oppgaver

2.1 Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget behandler saker om regnskapsrevisjon på flere møter gjennom året. Det er etablert rutiner for orienteringer fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor i forbindelse med avleggelse av revisjonsberetning, samt informasjon om planlegging og status for finansiell revisjon og eventuelle områder det arbeides spesielt med.

Kontrollutvalget skal uttale seg om kommunens årsregnskap. Kontrollutvalgets uttalelse er lagt fram for formannskapet og inngikk som beslutningsgrunnlag ved kommunestyrets behandling av regnskapet for 2019.

Kontrollutvalget anbefalte at regnskapet 2020 godkjennes.

2.2 Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal utrede behovet for, planlegge og bestille forvaltningsrevisjoner i kommunen og resultatene fra arbeidet skal rapporteres til kommunestyret. Kommunestyret vedtok plan forvaltningsrevisjon 2020-2024 i sak 64/20.

Forvaltningsrevisjoner i 2020:

2.2.1 Offentlige anskaffelser, følges regelverket

Forvaltningsrevisjonsrapport - Offentlige anskaffelser, følges regelverket, ble behandlet av kommunestyret i sak 67/20.

2.2.2 Forvaltningsrevisjonsrapport - økonomistyring og økonomirapportering

Forvaltningsrevisjonsrapport - økonomistyring og økonomirapportering, ble behandlet av kommunestyret i sak 55/20.

2.3 Eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal kontrollere at selskapene som kommunen er eier i blir drevet i tråd med politiske vedtak og lovverket. Utvalget skal også føre kontroll med at formålet med eierskapet blir ivaretatt og at eierstyringen er god. Kommunestyret vedtok plan eierskapskontroll 2020-2024 i sak 65/20.

Det er ikke gjennomført eierskapskontroll i 2020.

2.4 Påseansvar overfor revisor

Kontrollutvalget skal påse at de formelle kravene til revisor blir overholdt, for eksempel krav til utdanning, vandel, uavhengighet og objektivitet. Disse forholdene hviler det et ansvar på revisor å dokumentere, og det er etablert rutiner for at dette skjer.

For å følge opp ansvaret slik det går fram av krav i forskriftene, har kontrollutvalget lagt vekt på en god dialog med revisor og løpende informasjon om det løpende revisjonsarbeidet. For regnskapsrevisjon orienterer oppdragsansvarlig revisor rutinemessig i utvalgets møter.

Når det gjelder forvaltningsrevisjon er dialogen knyttet til den enkelte undersøkelse.

3. Annet arbeid i utvalget

3.1 Møter

Kontrollutvalget har i 2020 avholdt 6 møter og behandlet 39 saker. Tilsvarende for 2019 var 5 møter og 35 saker. 8 av sakene 2020 gikk videre til kommunestyret for endelig behandling. En fullstendig oversikt over sakene som er behandlet i kontrollutvalget er vist i vedlegg.

3.2 Saker

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold de er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommunelovens kapitel 7 (§ 23-1 t.o.m. § 23-7) og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv. Kontrollutvalgene vil vise til følgende saker:

- Varslingssak
- Myra - Bestilling av undersøkelse
- Orientering fra administrasjonen - tjenesteleveranser barnevern og PPT
- Prosjektplan - undersøkelse Myra
- Orienteringer fra administrasjonen - Helsetunet

3.3 Opplæring og faglig samarbeid

Alle medlemmer i kontrollutvalget har fått tilbud om å delta i opplæring og faglig samarbeid gjennom Konsek Trøndelag IKS, Norges kommunerevisorforbund og Forum for kontroll og tilsyn. Pga. Covid-19 har ikke kontrollutvalgets medlemmer deltatt på samlinger i 2020.

4. Avslutning

Årsmeldingen er en oppsummering av årets virksomhet i kontrollutvalget, utvalgets saker ligger åpent på sekretariatets hjemmesider: www.konsek.no/xxxxxxx/

Kontrollutvalgets arbeid skal bidra til å styrke tilliten til lokaldemokratiet. Utvalget mener å ha bidratt til dette og vil takke kommunestyret og administrasjonen for samarbeidet.

Meråker 11.02.2021
Kontrollutvalget

5. Vedlegg: Saker behandlet i kontrollutvalget i 2020

Møtedato	Sakstittel	Saksnr
12.02.2020	Varslings sak	01/20
12.02.2020	Prosjektplan - Anskaffelser teknisk sektor	02/20
12.02.2020	Bestilling av risiko- og vesentlighetsanalyse, forvaltningsrevisjon	03/20
12.02.2020	Kontrollutvalgets årsrapport 2019	04/20
12.02.2020	Referatsaker februar 2020	05/20
12.02.2020	Eventuelt	06/20
12.02.2020	Godkjenning av protokoll	07/20
13.05.2020	Orientering fra rådmannen	08/20
13.05.2020	Videre behandling Risiko- og Vesentlighetsanalyse, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll	09/20
13.05.2020	Skatteoppkreverfunksjonen 2019	10/20
13.05.2020	Referatsaker mai 20	11/20
13.05.2020	Eventuelt	12/20
13.05.2020	Godkjenning av protokoll	13/20
26.05.2020	Referatsaker 26.05.	14/20
26.05.2020	Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet 2019	15/20
26.05.2020	Godkjenning av protokoll	16/20
16.06.2020	Forvaltningsrevisjonsrapport - økonomistyring og økonomirapportering	17/20
16.06.2020	Myra - Bestilling av undersøkelse	18/20
16.06.2020	Referatsaker juni 2020	19/20
16.06.2020	Eventuelt	20/20
16.06.2020	Godkjenning av protokoll	21/20
16.09.2020	Orientering fra administrasjonen - tjenesteleveranser barnevern og PPT	22/20
16.09.2020	Forvaltningsrevisjonsrapport - Offentlige anskaffelser, følges regelverket?	23/20
16.09.2020	Prosjektplan - undersøkelse Myra	24/20
16.09.2020	Plan forvaltningsrevisjon 2020 - 2024	25/20
16.09.2020	Plan eierskapskontroll 2020 - 2024	
16.09.2020	Budsjett for kontrollarbeidet 2021	27/20
16.09.2020	Informasjon til kontrollutvalget - enhetsbesøk/orienteringer	28/20
16.09.2020	Referatsaker september 2020	29/20
16.09.2020	Eventuelt	30/20
16.09.2020	Godkjenning av protokoll	31/20
11.11.2020	Orienteringer fra administrasjonen - Helsetunet	32/20
11.11.2020	Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighetserklæring	33/20
11.11.2020	Orientering fra revisor - revisjonsstrategi m.v.	34/20
11.11.2020	Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen	35/20
11.11.2020	Kontrollutvalgets årsplan 2021	36/20
11.11.2020	Referatsaker november 2020	37/20
11.11.2020	Eventuelt	38/20
11.11.2020	Godkjenning av protokoll	39/20

Oppfølging av saker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Meråker kommune

Møtedato

11.02.2021

Saknr

05/21

Saksbehandler Einar Sandlund**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 20/93 - 21**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

Saksopplysninger**Saksopplysninger**

Kontrollutvalget har ansvar for å følge opp egne vedtak, og det blir lagt fram oversikt for 2020 over de sakene som er aktuelle for videresending/oppfølging.

<i>Dato</i>	<i>Sak – nr og tittel</i>	<i>Oppfølging</i>	<i>Merknad</i>
12.02	Kontrollutvalgets årsrapport 2019	Vedtatt i kst.sak 06/20	
13.05	Skatteoppkreverfunksjonen 2019	Vedtatt i kst.sak 34/20	
26.05	Kontrolutvalgets uttalelse til årsregnskapet 2019	Vedtatt i kst.sak 49/20	
16.06	Forvaltningsrevisjonsrapport - økonomistyring og økonomirapportering	Vedtatt i kst.sak 55/20	
16.09	Forvaltningsrevisjonsrapport - Offentlige anskaffelser, følges regelverket?	Vedtatt i kst.sak 55/20	
16.09	Prosjektplan - undersøkelse Myra	Vedtatt i kst.sak 66/20	
16.09	Plan forvaltningsrevisjon 2020 - 2024	Vedtatt i kst.sak 64/20	
16.09	Plan eierskapskontroll 2020 - 2024	Vedtatt i kst.sak 65/20	
16.09	Budsjett for kontrollarbeidet 2021	Vedtatt i kst.sak 91/20	
11.11	Kontrollutvalgets årsplan 2021	Ref.kst.sak 85/20	

Vurdering

Saken anbefales tatt til orientering om ikke kontrollutvalget selv bestemmer noe annet

Referatsaker februar 2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Meråker kommune

Møtedato

11.02.2021

Saknr

06/21

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/125 - 20

Forslag til vedtak

Referatene tas til orientering

Vedlegg

Protokoll representantskapsmøte 261120

Kommunen har plikt til å legge til rette for møtepublikum

Kommunestyret må kunne gi regler om ettergodtgjøring også for andre enn heltidspolitikere

KS tapte sak om betalt matpause

Nekter å behandle innsynskrav til saken er avklart i retten

Ufornuftig å velge en utvalgsleder som motsetter seg dette

Energiselskap slipper ikke unna offentlighetsloven

Forbudet mot konkurransevridende støtte kan ramme eiendomssalg til underpris

Fullt mulig å bruke internett til underskriftskampanjer

Må kunne dokumentere saklige hensyn når kommunen selger til en som ikke hadde høyeste bud

Plikten til å være møteleder gjelder til man har fått gyldig fritak

Kan jeg få utlevert rådmannens powerpoint

Saksopplysninger

Det kan bli fremlagt ytterligere referatsaker i møtet.

Vurdering

Referatene anbefales tatt til orientering.

Møteprotokoll

Utvalg:	Innherred Renovasjon - Representantskapet
Møtested:	Teams
Dato:	26.11.2020
Tid:	09:00

Faste medlemmer som møtte:		
Navn	Funksjon	Reprenterere
Anita Ravlo Sand	Leder	Levanger
Per Gilstad	Medlem	Levanger
Robert Svarva	Medlem	Levanger
Kristin Guldborg	Medlem	Malvik
Trond Hoseth	Medlem	Malvik
Frode Revhaug	Medlem	Frosta
Ida Stuber	Medlem	Inderøy
Trond Bjørken	Medlem	Inderøy
Ole Hermod Sandvik	Medlem	Stjørdal
Ivar Vigdenes	Medlem	Stjørdal
Per Erik Moen	Medlem	Stjørdal
Mona Kristin Rømuld	Medlem	Verdal
Tanja Fuglem	Medlem	Selbu
Jens Arne Kvello	Medlem	Tydal
Kjersti Kjenes	Medlem	Meråker

Faste medlemmer som ikke møtte		
Navn	Funksjon	Reprenterere
Frode Revhaug		Frosta
Pål Sverre Fikse		Verdal
Ole Morten Balstad		Selbu
Brit R. Aune		Malvik

Varamedlemmer som møtte:		
Navn	Møtte for	Reprenterere
Kari Ydsti Presthus	Frode Revhaug	Frosta
Per Røsseth	Ole Morten Balstad	Selbu

Fra styret møte:		
Navn	Funksjon	
Ole Tronstad	Styreleder	
Fra administrasjonen møte:		
Navn	Stilling	
Geir Tore Leira	Adm.dir.	
Unni Storstad	Økonomisjef	
Øyfrid S. Knudsen	Kommunikasjonsrådgiver	

I tillegg møtte Paul Ivar Stenstuen fra Konsek og revisor Kjell Tore Kirketeig fra EK revisjon AS.

Saksnr	Innhold
	Selskapet orienterer
PS 5/20	Godkjenning av innkalling og sakliste
PS 6/20	Valg av 2 representanter til å undertegne protokoll
PS 7/20	Strategiplan 2020 - 2025
PS 8/20	Tildeling av enerett til Ecopro AS
PS 9/20	Økonomiplan og investeringsplan 2021-2024
PS 10/20	Investeringsbudsjett 2021
PS 11/20	Budsjett 2021

Før saksbehandlingen orienterte direktør Geir Tore Leira om status for drift av selskapet, avfallsmengder og økonomisk situasjon pr september.

PS 5/20 Godkjenning av innkalling og sakliste

VEDTAK:

Innkalling og sakliste godkjennes.

PS 6/20 Valg av 2 representanter til å undertegne protokoll

VEDTAK:

Trond Hoseth og Mona Kristin Rømuld velges til å underskrive protokollen

PS 7/20 Strategiplan 2020-2025

Styrets forslag til strategiplan for perioden 2020 –2025 ble lagt fram.

Hovedmålet i planen er at selskapet skal være «en pådriver for utvikling av bærekraftige løsninger». For å nå dette hovedmålet er det satt opp resultatmål innen følgende områder:

- Kundetilfredshet
- Bærekraftig miljø
- Medarbeider
- Gebyrutvikling
- Innovasjon

Kommentarer fra representantskapet:

Representantene ønsker seg en argumentasjonsliste de kan benytte i kommunestyret og i møtet med innbyggerne, som forteller hva vi betaler for, hvilke resultater IR har oppnådd og hvorfor gebyrutviklingen avviker fra den generelle prisveksten.

Til formuleringen i strategiplanen på punktet gebyrutvikling: her bør det omformuleres slik at det tydelig fremgår at målet er å være blant de to med lavest gebyrutvikling. Nå står det “de to beste”. Administrasjonen vil sørge for en redaksjonell omformulering slik at dette blir klarere.

VEDTAK:

Den framlagte strategiplan for 2020-2025 vedtas.

PS 8/20 Tildeling av enerett til Ecopro AS

Styreleder la fram saken og styrets innstilling til vedtak.

VEDTAK:

1. Ecopro AS tildeles enerett for 20 år til å behandle våtorganisk avfall fra husholdningen og avløpsslam fra renseanlegg og husholdningene som kommunene har tildelt Innherred Renovasjon IKS.
2. Løsning med transportutjevning og lik transportkostnad for alle leverandører uavhengig av avstand til Ecopro AS videreføres.
3. Det forutsettes at Ecopro AS følger gjeldende lover og regler for mottak og behandling av avfallet og at selvkostprinsippet følges.
4. Hvis det er hensiktsmessig for leverandøren og Ecopro AS, åpnes det for at våtorganisk avfall fra husholdningen skal kunne leveres til virksomheter basert på regionale initiativ og etableringer.
5. Det forutsettes at mer enn 80% av eierne tildeler enerett for 20 år før vedtaket gjøres gjeldende.
6. Enerettstildelingen gjelder i 20 år med virkning fra 1.1.2020 og tidligere tildelt avtaler om enerett termineres.

PS 9/20 Økonomiplan og investeringsplan 2021-2024

Innherred Renovasjon IKS (IR) skal utarbeide økonomiplan i samsvar med § 20 i Lov om Interkommunale Selskap. Styrets forslag til økonomiplan for perioden 2021-2024 ble presentert.

Styrets innstilling til vedtak:

1. Investeringsplan for 2021-2024 med en samlet investeringsramme på kr. 114.600 000 godkjennes.
2. Økonomiplan for 2021 – 2024 med en investeringsramme for selvkostområdet husholdningsrenovasjon inkludert hytte- og fritidsrenovasjon på kr. 81.100.000 godkjennes.

Tilleggsforslag fra Ida Stuberg, nytt punkt 3: Representantskapet ber om at selskapet tilstreber at framtidig gebyrutvikling ikke overskrider pris- og lønnsvekst fra år til år.

Enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

1. Investeringsplan for 2021-2024 med en samlet investeringsramme på kr. 114.600 000 godkjennes.
2. Økonomiplan for 2021 – 2024 med en investeringsramme for selvkostområdet husholdningsrenovasjon inkludert hytte- og fritidsrenovasjon på kr. 81.100.000 godkjennes.
3. Representantskapet ber om at selskapet tilstreber at framtidig gebyrutvikling ikke overskrider pris- og lønnsvekst fra år til år.

PS 10/20 Investeringsbudsjett 2021

Forslag til investeringsbudsjett for 2021 viser en totalramme på 38.150.000. Av dette er 9,6 mill. reinvesteringer. Investeringer i slam og næringsområdene utgjør 7.840.000, slik at netto investeringsbeløp i økonomiplan for 2021 vil være 30.310.000.

VEDTAK:

1. Det fremlagte investeringsbudsjett for 2021 med en investeringsramme på 38.150.000,- vedtas.
2. Styret gis fullmakt til å foreta låneopptak til finansiering av vedtatte investeringer i Innherred Renovasjon IKS.

PS 11/20 Budsjett 2021

Styreleder Ole Tronstad orienterte om bakgrunnen for budsjett 2021 og diskusjonene i styret.

Kommentarer fra representantskapet: Ved et større avvik fra lønnsveksten er det viktig at man har gode forklaringer på kostnadsveksten. Det er ønskelig at det sendes ut noen korte punkter som beskriver dette slik at medlemmene kan ta det med seg til sine respektive organer.

VEDTAK:

1. Det framlagte forslag til budsjett med et underskudd på -1.674.232 for Innherred Renovasjon IKS for året 2021 vedtas.
2. Kommunene må i henhold til forurensningslovens § 34 vedta renovasjonsgebyrene for husholdningsrenovasjon og hytte/fritidsrenovasjon til inndekning av følgende kostnader for Innherred Renovasjon IKS:

	Kostnader 2021	Andel av kostnadene
HUSHOLDNINGSRENOVASJON		
Behandling	40 525 250	33,3 %
Avskrivninger/beregnete kapitalkostnader	5 696 028	4,7 %
Transport	32 163 600	26,4 %
Eiendomsforvaltning	8 936 100	7,3 %
Felleskostnader (administrasjon-kundesenter-informasjon)	12 284 790	10,1 %
Gjenvinningsstasjoner	20 991 700	17,3 %
Serviceavdeling	1 025 600	0,8 %
	121 623 068	100,0 %
RESULTAT	-2 092 468	

	Kostnader 2021	Andel av kostnadene
HYTTERENOVASJON		
Behandling	3 315 100	24,9 %
Avskrivninger/beregnete kapitalkostnader	351 364	2,6 %
Transport	4 971 054	37,3 %
Eiendomsforvaltning	1 156 600	8,7 %
Felleskostnader (administrasjon-kundesenter-informasjon)	1 234 610	9,3 %
Gjenvinningsstasjoner	2 176 700	16,4 %
Serviceavdeling	106 400	0,8 %
	13 311 828	100,0 %
RESULTAT	-339 928	

Kostnadene foreslås dekket inn med følgende priser, tillegg og rabatter. Prisene gjelder for alle deltakerkommuner. Eventuelle kommunespesifikke kostnader som skal dekkes inn må foreslås og vedtas av den enkelte kommune. Kostnaden dekkes inn som et tillegg til prisberegning foreslått av

Innherred Renovasjon IKS. Alle typer abonnement gis adgang til rabatt for samarbeid, med unntak for hytte/fritidsrenovasjon.

Prisberegning TOTAL 2021

	Gebyr	Inkl.mva
ABONNEMENT pr.boenhet		
70 liter restavfall / Mini rest	2 205	2 756
140 liter restavfall / Liten rest	3 060	3 825
240 liter restavfall / Medium rest	3 835	4 794
360 liter restavfall / Stor rest	5 160	6 450
TILLEGG		
Ukentlig tømning restavfall / papir	480	600,00
14 dager tømning restavfall / papir	240	300,00
Henting dunk / 10-30 meter	480	600,00
Kjøring privat veg	600	750,00
Ikke utført kildesortering	600	750,00
Bytte / innhenting av dunker / end. AB	420	525,00
RABATTER		
Framsetting av dunken på tømmedag	180	225,00
Samarbeid > 31 boenheter	540	675,00
Samarbeid 10-30 boenheter	360	450,00
Samarbeid 2 - 9 boenheter	180	225,00
Alternativ behandling org.	180	225,00
Varmkompostering	180	225,00
NEDGRAVDE OG BUNNTØMTE		
Bunntømte Liten	2 784	3 480
Bunntømte Medium	3 489	4 361
Bunntømte Stor	4 693	5 867
Nedgravde løsninger	3 411	4 264
HYTTE/FRITIDSRENOVASJON		
Fritidsrenovasjon mini :		
Hytter 2 km luftlinje kjørbare sommerveg (personbil)	518	648
Hytter under 30 m2 bebygde grunnareal	518	648
Mindre selveierenheter under 30 m2.	518	648
Fritidsrenovasjon liten :		
Campingvogner (mer enn 4 mnd pr. år.)	864	1 080
Fritidsrenovasjon medium :		
Større selveierenheter med over 30 m2	1 118	1 398
Hytter med 30 - 200 m2 grunnareal	1 118	1 398
Fritidsrenovasjon stor :		
Større selveierenheter over 30 m2 til utleie	1 618	2 023
Hytter over 30 m2 som benyttes til utleie	1 618	2 023
Hytter over 200 m2 bebygde grunnareal	1 618	2 023
Fritidsrenovasjon ekstra :		
Hytter som ønsker ordinær husholdningsrenovasjon	3 060	3 825

3. Differensieringsregelverk for husholdningsrenovasjon samt tjenestebeskrivelse for 2020 videreføres i 2021. Differensieringsregelverk for hytte- og fritidsrenovasjon vedtas i tråd med gebyrforslaget
4. Forslag til priser for transport og behandling av slam i eierkommunene, Selbu, Malvik, Meråker, Levanger, Verdal, Inderøy og Frosta samt Tydal kommune til inndekning av følgende kostnader:

	Kostnader 2021	Andel av kostnadene
SLAM		
Varekostnad inkl. behandling	9 800 000	40,02 %
Avskrivninger/beregnete kapitalkostnader	2 737 782	11,18 %
Lønnskostnader	4 445 300	18,15 %
Annen driftskostnad	4 228 457	17,27 %
Felleskostnader (administrasjon-kundesenter-informasjon)	2 075 300	8,48 %
Eiendomsforvaltning	900 000	3,68 %
Serviceavdeling	300 000	1,23 %
	24 486 839	100,00 %
RESULTAT	-86 840	

Det foreslås uendrede priser for 2021 som følger:

Avgifter tømming slam 2021	Eks. mva	Inkl. mva
Årlig avgift pr. boenhet tilknyttet slamavskiller	kr 1 328,00	kr 1 660,00
<i>Avgiften dekker årlig tømming av små tanker (under 3 m³) og tømming annethvert år for store tanker (opp til 7 m³)</i>		
Årlig avgift pr. boenhet tilknyttet minirensanlegg	kr 1 328,00	kr 1 660,00
<i>Avgiften dekker årlig tømming av små rensanlegg (under 3 m³) og tømming annethvert år for store rensanlegg (opp til 7 m³)</i>		
Årlig avgift pr. hytte / fritidsbolig tilknyttet slamavskiller	kr 568,00	kr 710,00
<i>Avgiften dekker tømming 3. hvert år</i>		
Tømming store slamavskillere over 7m³ - helårsboliger	kr 516,00	kr 645,00
<i>Avgift etter antall m³ tømt</i>		
Tømming tette tanker (helårsbolig og hytte / fritidsbolig)	kr 340,00	kr 425,00
<i>Avgift etter antall m³ tømt</i>		
Rabatt pr. boenhet pr. år	-kr 230,00	-kr 287,50
<i>Rabatt for samarbeid når flere går sammen om slamavskillere/minirensanlegg under 7 m³. Gjelder både helårsboliger og hytte/fritidsboliger</i>		
Avgifter tømming slam 2021	Eks. mva	Inkl. mva
<i>Timing/Bomtut</i>	kr 1 312,00	kr 1 640,00
<i>M3-pris tømming av brakkedo/mobile toalett. Faktureres minimum 0,5 m3</i>	kr 472,00	kr 590,00
<i>Sandfang</i>	kr 682,40	kr 853,00
<i>Fett: Timing + avtale behandlingskostnader pr. avtale (950,- pr. m3 i 2018)</i>		

Levanger, 26.11.20

Mona Kristin Rømuld

sign

Trond Hoseth

sign

Anita Ravlo Sand

Møteleder

sign

Kommunen har plikt til å legge til rette for møtepublikum

Kommunal Rapport 23.11.2020 – Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

I hvilken grad plikter kommunen å legge til rette for at befolkningen skal kunne følge med på det som skjer under kommunestyremøtene?

SPØRSMÅL: I vår kommune holdes nå kommunestyremøtene i en gammel gymnastikksal. Årsaken til det er at kommunestyresalen er for liten. Det er begrenset med plass i den gymnastikksalen også.

Det legges ikke opp til videooverføring av møtene, og lydforholdene i forrige møte var dårlige.

Dette betyr at allmennheten og pressen har mindre mulighet til å følge med på det som skjer enn vanlig. Er dette lovlig?

SVAR: I kommuneloven [§ 11-5](#) fastslås at «Alle har rett til å være til stede i møter i folkevalgte organer».

I dette ligger at kommunen har plikt til å legge til rette for at alle interesserte skal ha mulighet til å følge forhandlingene i møtet, men det har vært lagt til grunn at man må kunne begrense antallet tilhørere av plasshensyn, så lenge lokalet er stort nok til at rimelig antall kan være til stede.

Det kan nå være grunn til å spørre om denne begrensningen i kommunens plikt til å legge forholdene til rette for tilhørere fortsatt gjelder, når man i dag forholdsvis enkelt kan sørge for fjernoverføring av møtet, på nettet eller ved utplassering av TV-skjerm på et egnet sted. Men noen avgjørelse om dette har vi ikke så vidt jeg vet, verken fra departementet eller Sivilombudsmannen.

Kommunestyret må kunne gi regler om ettergodtgjøring også for andre enn heltidspolitikere

Kommunal Rapport 16.11.2020

I hvilken grad har politikere rett til ettergodtgjørelse?

SPØRSMÅL: I kommuneloven § 8–6 har vi en bestemmelse om rett for folkevalgte «som har vervet som hovedbeskjeftigelse» til å søke om ettergodtgjøring. Kan kommunestyret også gi slik ettergodtgjøring til folkevalgte som ikke har slikt verv som hovedbeskjeftigelse?

SVAR: Bestemmelsen i § 8–6 sier bare noe om hvem som kan søke om slik godtgjøring, men skal etter forarbeidene ([Prop. 46 L. 2017–2018](#) merknader til § 8-6) forstås slik at den «fastslår at folkevalgte som har hatt det å være folkevalgt som sin hovedbeskjeftigelse, men som ikke blir gjenvalgt, eller som må fratre i løpet av valgperioden, har krav på forlenget godtgjøring i inntil seks måneder, det vil si ettergodtgjøring», jf. § 8–6 andre setning, der det er en bestemmelse om at kommunestyret «skal selv gi forskrift om lengden slik ettergodtgjøring kan ha, men ikke utover alminnelig oppsigelsestid for fast ansatte i kommunen eller fylkeskommunen».

Det er da ikke grunnlag for å lese bestemmelsen som en uttømmende regulering av adgangen til å gi slik ettergodtgjøring, og dermed en innskrenking i det kommunale selvstyret. Kommunestyret må kunne gi regler om ettergodtgjøring også for andre byrdefulle verv der det synes rimelig, men da med samme tidsbegrensning som for regler om rett til ettergodtgjøring for politikere som har vervet som hovedbeskjeftigelse, «ikke utover alminnelig oppsigelsestid for fast ansatte i kommunen eller fylkeskommunen», altså nå seks måneder.

KS tapte sak om betalt matpause

Kommunal Rapport 17.11.2020

Storkommunene Ålesund, Orkland og Heim må betale tilbake til ansatte etter dom om spisepauser i Arbeidsretten.

NTB

Ved kommunesammenslåingene i januar 2020 fjernet flere kommuner den betalte matpausen for kontoransatte. I de gamle kommunene hadde noen betalt spisepause eller delvis betalt spisepause, mens andre ikke hadde det.

KS har ment at ved en kommunesammenslåing så oppstår det en helt ny enhet og at arbeidstidsordningen i denne nye kommunen må følge hovedregelen på 37,5 timer. KS mente gamle avtaler om lavere arbeidstid ikke kunne overføres til en ny kommune.

KS har pålagt alle nye kommuner og fylkeskommuner å innføre 37,5 timers arbeidstid med tillegg av spisepause for alle kontoransatte, uavhengig av den arbeidstiden de hadde før sammenslåingen.

Delta og Fagforbundet mente det stred mot hovedtariffavtalen og tok ut søksmål mot KS og tre av kommunene som hadde økt arbeidstiden.

Økt arbeidstid etter sammenslåing reverseres

Mandag ettermiddag kom dommen i Arbeidsretten.

Arbeidsretten mener KS sin oppfatning om at gamle avtaler ikke kan videreføres i en ny kommune ikke er korrekt. Retten peker på at KS selv opp gjennom årene har hatt ulike standpunkt knyttet til den tariffrettslige situasjonen ved kommunesammenslåinger.

«Hovedintrykket er at praksis ved kommunesammenslåinger ikke gir tilstrekkelige holdepunkter for at kommunene som følge av sammenslåingen ensidig kan beslutte å innføre felles arbeidstid i den nye kommunen», skriver Arbeidsretten.

Arbeidsretten har i sin tolkning av avtaleverket kommet til at en ensidig beslutning om å øke arbeidstiden for ansatte i kontoradministrasjonen er tariffstridig.

Fagforbundet og Delta fikk dermed fullt medhold i sitt syn om at ansattes arbeidstidsordninger ikke skal annulleres i en ny kommune.

– Dommen er klar på at KS og kommunene ikke har adgang til å fastsette dårligere arbeidsvilkår i kommuner og fylkeskommuner som slås sammen, sier Delta-leder Lizzie Ruud Thorkildsen.

En rekke kommuneansatte får dermed etterbetaling for den tiden de ikke fikk betalt matpause i 2020.

Nyttig avklaring

Dommen vil få betydning for langt flere enn de kommunene Ålesund, Heim og Orkland som var part i retten.

Advokat for KS Øyvind Gjelstad sier til [NRK](#) at de vil ta dommen til etterretning.

– Vi gikk inn saken med et annet syn, men har ikke fått medhold i det. For oss er det uansett nyttig at Arbeidsretten har kommet med en avklaring, sier Gjelstad.

Les hele dommen her:

[Landsorganisasjonen i Norge med Fagforbundet mot KS, Ålesund, Orkland og Heim kommuner](#)

Nekter å behandle innsynskrav til saken er avklart i retten

Kommunal Rapport 24.11.2020

To kommunalt eide energiselskap har saksøkt staten for å unngå å bli omfattet av offentlighetsloven. Selskapene setter innsynskrav på vent til domstolen har talt.

«Trønder Energi AS vil ikke behandle innsynsbegjæringen før dette spørsmålet er endelig avgjort av domstolene», skriver Trønder Energi AS i sitt varsel om stevning av staten.

Det samme skriver energiselskapet BKK i sitt varsel om søksmål mot staten.

Omfattet av loven

Uttalelsene fra de kommunalt eide energiselskapene kommer etter at fylkesmennene i henholdsvis Trøndelag og Vestland, behandlet klager på avslag på dokumentinnsyn i de to selskapene.

Begge fylkesmennene vedtok at energiselskapene var omfattet av offentlighetsloven. Dermed gjelder innsynsretten for virksomhetens dokumenter.

«Fylkesmannen er enig i at Trønder Energi AS driver næring og forretningsvirksomhet og ikke myndighetsutøvelse. Men ingen deler av virksomheten til Trønder energi AS drives i konkurranse med private», skrev Fylkesmannen i Trøndelag i sitt vedtak i april.

Hvis den offentlig eide virksomheten ikke driver næring i konkurranse med private aktører, er selskapet omfattet av offentlighetsloven.

Har ventet et år

Norges Miljøvernforbund har i over ett år ventet på å få fullt innsyn i en PowerPoint-presentasjon fra Trønder Energi AS.

Selv om Fylkesmannen har vedtatt at innsynsretten gjelder i de etterspurte dokumentene, må de fortsatt smøre seg med tålmodighet. Rettssaken er berammet i februar neste år, og en rettskjennelse kan ankes til neste rettsinstans.

En rettskraftig dom kan dermed ligge langt fram i tid. De er kritiske til at energiselskapet unnlater å behandle innsynskravet på nytt.

– Innsynsretten i offentlige selskaper er en viktig demokratisk rett. Når Trønder Energi ikke forholder seg til Fylkesmannens vedtak, så hever de seg over norsk lov. Det er alvorlig, sier leder Kurt Oddekvalv i Norsk Miljøvernforbund.

Venter på dom

Både BKK og Trønder Energi er representert av advokat Kaare Andreas Shetelig. Han viser til at hans klienter ønsker en prinsippavklaring fra domstolen på om morselskap i offentlig eide energikonsern er omfattet av offentlighetsloven eller ikke.

– Dette er legitimt. Særlig sett i lys av at ulike fylkesmannsembeter har kommet til forskjellige konklusjoner om hvilke selskaper som er underlagt offentlighetsloven i bransjen. Når det foreligger en dom vil naturlig nok partene forholde seg til den, uttaler Shetelig til Kommunal Rapport.

Fylkesmannen i Trøndelag opphevet Trønder Energis avslag på innsyn i de etterspurte dokumentene. Fylkesmannen viser til at normal saksgang er at organet behandler innsynskravet på nytt, men denne saken er spesiell.

– Det er sjelden en sak om innsynsrett bringes inn for domstolen. Når det har skjedd er det naturlig at innsynskravet blir satt på vent til saken er behandlet i retten, sier seksjonsleder Kjetil Ollestad ved juridisk avdeling hos Fylkesmannen i Trøndelag.

Vedtaket gjelder

Offentlighetsloven har ingen rettslig tvangskraft. Offentlige organer kan sanksjonsfritt bryte lovens bestemmelser. Den juridiske ekspertisen viser til at et søksmål for å unngå å bli omfattet av offentlighetsloven er noe helt nytt i Norge.

– Dette er oppløyd mark. Organet er bundet av vedtaket fra Fylkesmannen, men ikke noe mer enn en kommune ville ha vært. Selskapene har på samme måte som kommunene, rett til å gå til domstolene og få prøvd gyldigheten av Fylkesmannens vedtak. Men inntil det foreligger dom for noe annet, gjelder vedtaket, sier professor emeritus i jus Jan Fridthjof Bernt ved Universitetet i Bergen.

Professor i forvaltningsrett, Jan Fridthjof Bernt, mener at saken burde vært behandlet av Sivilombudsmannen.

I stedet for et søksmål mener Bernt at det hadde klart vært bedre om saken hadde blitt lagt fram for Sivilombudsmannen.

– Da kunne vi fått en mye raskere avklaring av dette spørsmålet, sier Bernt.

Komplisert juss

Professor emeritus i offentlig rett Erik Boe ved Universitetet i Oslo, er enig med Bernt om at det jusen i denne saken er oppløyd mark.

– Jeg har aldri vært borti dette spørsmålet før. Jeg kan forstå at selskapet vil få avgjort det omtvistede juridiske spørsmålet med rettskraftig virkning. På den andre siden. Tiden man må vente på å få avklart saken i retten kunne føre til at saken blir uaktuell for den som har krevd innsyn, sier Boe.

Han peker at dette er komplisert jus. Ved å behandle innsynskravet mener Boe at noe av grunnen til å ty til søksmål vil falle vekk.

– Jeg vil nok falle ned på at jeg er enig med selskapet. Det er fornuftig å vente med behandlingen av innsynsbegjæringen til domstolen har behandlet søksmålet, sier Boe. Professor emeritus i forvaltningsrett Erik Boe mener det er fornuftig å vente med behandlingen av innsynskravet til retten har behandlet saken.

Uenig i argumentasjon

I søksmålet mot staten skriver Trønder energi AS blant annet at selskapet vil få en utilsiktet konkurranseulempa hvis det blir omfattet av offentlighetsloven.

«Konkurrenter kan endog kreve å få innsyn i dokumenter hos Trønder Energi AS. Herunder dokumenter som kan inneholde opplysninger som kan avsløre forretningsmessige, økonomiske og strategiske beslutninger», står det i varselet om søksmål.

Dette mener begge professorene er feil. Offentlighetsloven har flere lovparagrafer som gjør det mulig å unnta slike opplysninger som Trønder Energi peker på.

– Denne argumentasjonen blir et bomskudd. I offentlighetsloven er det unntaksparagrafer som ikke bare gir organet rett, men også plikt, til å unnta slike opplysninger, sier Boe.

– Denne problematikken blir godt fanget opp i offentlighetsloven, sier Bernt.

Journal og innsynsbegjæringer

Advokaten til energiselskapene presiserer at det sentrale poenget i anførselen om konkurranseulempe, er om morselskap i offentlig eide energikonsern må føre journal og forholde seg til innsynsbegjæringer. Han peker på at dette er en plikt morselskap i private energiselskap ikke har.

– At det finnes fritakshjemler, endrer ikke på dette. Heller ikke at opplysninger i ulike dokumenter som hver for seg ikke oppfyller lovens fritakskrav, kan gjøre det samlet, sier advokat Shetelig.

Ufornuftig å velge en utvalgsleder som motsetter seg dette

Kommunal Rapport 03.11.2020

Må den som skal velges til leder av et utvalg, samtykke skriftlig til å bli valgt?

SPØRSMÅL: I kommuneloven [§ 7-2](#) er det fastsatt at ved valg til folkevalgte organer er det et vilkår at den som velges, har samtykket skriftlig til å stille til valg. Gjelder dette også når det skal velges leder av utvalg?

SVAR: Bestemmelsen [§ 7-2](#) om vilkår for valgbarhet gir i første avsnitt en liste over hvilke valg reglene gjelder for. Dette er alle folkevalgte organer i kommunen, blant annet utvalg og styrer valgt av kommunestyret eller fylkestinget. Det sies ikke noe om valg av leder i slike. Det gjøres det heller ikke i [§ 5-7](#) om oppnevning av utvalg. Her står det bare i, andre avsnitt, første setning, at «Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget».

Det er altså tale om tre valg som må gjøres hver for seg og i denne rekkefølge, og der bare det første av disse er nevnt [§ 7-2](#). I andre avsnitt, bokstav c) kommer så dette særlige kravet om skriftlig samtykke til å la seg velge. Spørsmålet er om dette gjelder også ved valg av leder for utvalg. For de øvrige vilkårene for valgbarhet i denne bestemmelsen er dette ikke noe problem, i og med at disse må være oppfylt allerede for å bli innvalgt i det aktuelle utvalget. Problemet er om det samtykket som medlemmene har gitt til å bli innvalgt i utvalget, kan anses å omfatte også å bli valgt som leder av dette, og hvis ikke, om det da er et slikt krav om samtykke også ved valg til verv som leder i et organ den folkevalgte er medlem av.

Kravet om skriftlig samtykke til å ta imot valg var nytt i kommuneloven 2018. Man tok da utgangspunkt i bestemmelsen i valgloven [§ 3-4](#) nr. 1, som siden 2012 har gitt rett til å kreve seg fritatt fra valg til fylkesting eller kommunestyre. Dette ble nå videreført i kommunelovens [§ 7-2](#), med den ene forskjell at her kreves det positivt samtykke til å velges, mens valgloven bare gir adgang til å nekte.

Av forarbeidene fremgår det at det var valg til kollegiale organer man hadde i tankene, men da med ett unntak; valg til formannskapet, «da en slik reservasjonsplikt vil kunne føre til at kommunen ikke får valgt et formannskap» ([NOU 2016:4](#) 12.3.5 [Utvalgets vurderinger](#) Ombudsplikten). Dette siste er ikke noe problem ved valg til andre folkevalgte organer, herunder utvalg. Her kan man velge mellom alle valgbare innbyggere i kommunen, og herunder sørge for at man får inn medlemmer som er villige til og har kompetanse til å påta seg verv som leder i utvalget. Går ikke kabalen opp, kan man foreta et nyvalg av hele utvalget.

Det er her tale om verv som kan være både viktige for kommunaldemokratiet og svært byrdefulle for den enkelte. Hvis man holder fast ved prinsippet om krav om samtykke ved valg som leder av slike, vil det kunne oppleves som både unødvendig og urimelig, og det er liten grunn til å tro at dette var lovgivers mening.

Vi har altså ikke noe synlig grunnlag i lovteksten for å stille krav om samtykke her, og det er klart nok rom for uenighet om vi da kan oppstille et slik regel. Men i og med at det her kan være tale om svært tyngende plikter for enkeltpersoner, taler mye for at vi bør tolke unntaksregelen i [§7-2](#) andre avsnitt, bokstav c, utvidende, slik at den gjelder også ved valg av leder for de organene som er nevnt i første avsnitt. Alternativt kan vi se bestemmelsen om dette i [§ 7-2](#) som uttrykk for et generelt prinsipp om frivillighet ved valg til folkevalgte verv.

Ved valg av ordfører og varaordfører har vi en tilsvarende problemstilling i kommuner med parlamentarisk styringsform. Bestemmelsen i [§ 6-2](#) andre avsnitt fastslår at i kommuner som følger formannskapsmodellen, må den som skal velges må ha samtykket til å stille til valg.

Dette gjentas ikke i tredje avsnitt om valg av ordfører og varaordfører i kommune med parlamentarisk styringsform, men det er det neppe tvilsomt at den samme regelen må gjelde her.

Uansett vil det ganske opplagt være ufornuftig å velge en utvalgsleder som motsetter seg dette. I så fall vil hun i neste omgang kunne søke kommunestyret om fritak fra vervet etter bestemmelsen i [§ 7–9](#) andre avsnitt under henvisning til at hun «ikke kan ivareta vervet sitt uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne».

Energiselskap slipper ikke unna offentlighetsloven

Kommunal Rapport 07.12.2020

Bergen tingrett støtter Fylkesmannens vedtak om at energiselskapet BKK AS er omfattet av offentlighetsloven. Selskapet mener dommen er feil.

– For oss handler dette om å få på plass en prinsipiell avklaring for en hel bransje. Dommen vil mest sannsynlig bli anket, sier konserndirektør for kommunikasjon og samfunnskontakt Rune Indrøy i BKK AS.

Støtter Fylkesmannens vedtak

Energiselskapet BKK AS har gått rettens vei for å unngå å bli omfattet av offentlighetsloven. I forrige uke falt dommen i Bergen tingrett. Energiselskapet får ikke medhold. I en 35 siders dom konkluderer retten med at morselskapet i det offentlig eide BKK AS ikke *hovedsakelig* driver næring i konkurranse med private aktører. Retten mener Fylkesmannen i Vestlands vedtak om at BKK AS er omfattet av offentlighetsloven er korrekt.

«Fylkesmannens konklusjon om at BKK AS er omfattet av offentleglovas virkeområde er etter dette truffet med rette», står det i dommen.

Fakta

Energiselskapet BKK AS mener at selskapet ikke er omfattet av offentlighetsloven fordi selskapet driver i direkte konkurranse med private aktører.

Den aktuelle lovparagrafen i offentlighetsloven er §2:

Lova gjeld for

- a) staten, fylkeskommunane og kommunane
- b) andre rettssubjekt i saker der dei gjer enkeltvedtak eller utferdar forskrift,
- c) sjølvstendige rettssubjekt der stat, fylkeskommune eller kommune direkte eller indirekte har ein eigarandel som gir meir enn halvparten av røystene i det øvste organet i rettssubjektet, og
- d) sjølvstendige rettssubjekt der stat, fylkeskommune eller kommune direkte eller indirekte har rett til å velje meir enn halvparten av medlemmene med røysterett i det øvste organet i rettssubjektet.

Bokstavene c og d gjeld ikkje rettssubjekt som hovudsakleg driv næring i direkte konkurranse med og på same vilkår som private.

Ikke i direkte konkurranse

I dommen fra Bergen tingrett vises det til at det er enkelte uklarheter i både forarbeidene til offentlighetsloven og lovens forskrift. Retten peker på at det verken foreligger høyesterettspraksis eller underrettspraksis om sakens problemstilling. Retten har derfor gjennomgått praksis fra både Sivilombudsmannens og fylkesmennene i lignende saker.

Retten peker i dommen på at selskapet har solgt forskjellige tjenester og ytelser de siste årene. Blant annet foretok BKK AS diverse oppkjøp av enkelte kraftselskap i distriktet. Retten mener at dette skjedde i direkte konkurranse med private aktører. Retten peker på at hovedspørsmålet er om selskapet «hovedsakelig» driver med næringsvirksomhet i konkurranse med private aktører.

«Slik retten ser det fremstår tjenestosalget og oppkjøp som begrenset virksomhet i forhold til BKK AS samlede næringsvirksomhet, som i det vesentlige dreier seg om næringsvirksomhet som ikke utøves i direkte konkurranse med andre private», skriver retten i dommen.

Uenig i dommen

Retten mener at BKK AS ikke oppfyller lovens krav om at selskapet «hovedsakelig» driver med næringsvirksomhet i direkte konkurranse med private aktører.

«Retten er av den oppfatning at BKK AS i det vesentlige utøver suveren, intern eieraktivitet og mottar utbytte fra andre selskapers konkurranseutsatte virksomhet», står det i dommen.

Dette er BKK AS uenig i.

– BKKs morselskap driver i høyeste grad konkurranseutsatt virksomhet. Konsernstyret skal diskutere dommen kommende uke, sier Indrøy.

Viser til unntaksbestemmelser

I stevningen har BKK AS anført at selskapet vil få en utilsiktet konkurranseulempe hvis det blir omfattet av offentlighetsloven. Jussprofessorene Jan Fridthjof Bernt og Erik Boe i Kommunal Rapport vist til at offentlighetsloven har [flere lovparagrafer som hjemler unntak](#) av konkurransesensitive opplysninger. Det samme pekes det på i dommen.

«Konkurranseulempene vil langt på vei avbøtes ved anvendelsen av lovens regler. Det vises i den forbindelse til at en konkret må vurdere å unnta innsyn i tilknytning til konkurransesensitive opplysninger etter blant annet [offentlighetsloven § 13](#) og [forvaltningsloven § 13](#). Dette vil kunne avverge store deler av de anførte ulemper», står det i dommen.

BKKs anførte ulemper ved å være omfattet av journalføringsplikt og måtte ta stilling til henvendelser, framstår for retten som overdrevne.

Ikke enig med dommen

BKK holder fortsatt fast på at innsyn vil svekke deres konkurranseevne.

– Det svekker vår konkurransekraft fordi det også gir konkurrenter innsyn i vår virksomhet og i våre forretningsstrategier. Dette er et viktig prinsipp for BKK og for hele energibransjen. Derfor tar vi og vår bransjeorganisasjon Energi Norge ansvar for å få på plass en prinsipiell avklaring, sier Indrøy.

– *Hvorfor er ikke unntaksbestemmelsene i offentlighetsloven som verner om konkurranseutsatte opplysninger, tilstrekkelig for BKK?*

– BKK har ingen ytterligere kommentarer i saken, sier Indrøy.

«Gjøres under medienes oppsyn»

I dommen påpekes det at forståelsen retten legger til grunn, medfører at offentlig eide selskap ikke står like fritt til å velge den forretningsmessige mest optimale organisering, dersom en samtidig ønsker å være unntatt fra offentlighetsloven.

«Begrensningen rammer imidlertid konkret et morselskap som hovedsakelig ikke driver i direkte konkurranse med andre private, og forvalter offentlig kapital som etter hovedregelen skal gjøres under medienes oppsyn», står det i dommen.

I lovens forarbeider har flere statlige selskaper blitt unntatt fra offentlighetsloven. Retten peker på at eventuelle uklarheter dette måtte medføre må lovgiver selv avklare.

Regjeringsadvokat Sture Nilsson har prosedert saken for staten. Han har ikke svart på våre henvendelser.

Partene har ankerett. Dommen fra Bergen tingrett er ikke rettskraftig.

Forbudet mot konkurransevridende støtte kan ramme eiendomssalg til underpris

Kommunal Rapport 21.12.2020

Også statsstøttereglene etter EØS-avtalen kan få betydning når kommunen selger eiendom.

SPØRSMÅL: I [siste artikkel i «Bernt svarer»](#) handler det om salg av kommunal eiendom. Bernt skriver her at det ikke er lovregler om salg av kommunal eiendom, på linje med anskaffelsesreglene og at det er prinsipper om forsvarlig saksbehandling og likhetsprinsippet som nærmere begrenser kommunens handlefrihet.

Men statsstøttereglene i EØS-avtalen bør etter mitt syn også nevnes her - [artikkel 61 EØS](#) er som en del av hoveddelen av EØS-avtalen også vedtatt som norsk lov. ESA har hatt en rekke saker om salg av kommunal eiendom og har i sin praksis lagt til grunn at kommunen må opptre på samme måte som en forsvarlig, privat markedsaktør ved salg av kommunal eiendom.

Tidligere hadde ESA egne retningslinjer om salg av kommunal eiendom og la der til grunn at statsstøtteproblematikk kunne unngås der eiendommen selges til på grunnlag av en anbudskonkurranse til høyeste bud. Alternativt at det før salget er innhentet en uavhengig verdivurdering av en taksator med nødvendig kompetanse og at eiendommen selges til der antatt verdi (+5 el 10%).

Disse retningslinjene er nå erstattet av nye retningslinjer, de såkalte [Notion of aid](#) som inneholder en god beskrivelse av hvordan offentlige aktører kan anses å opptre som private markedsaktører.

ESAs praksis inneholder også enkelte saker der det er akseptert at eiendommen ikke ble solgt til høyeste bud. Dette gjelder blant annet sak om [Oslo kommunes salg av eiendommer på Tjuvholmen](#) der det ble lagt størst vekt på arkitektoniske planer og utforming av området, og [salg av tomt for skiservice anlegg i Oppdal alpinanlegg](#) der høyeste bud ble ansett å være kunstig høyt fra en eksisterende skiserviceaktør i anlegget som ønsket å beskytte sitt faktiske monopol.

Men det er neppe støtte i praksis for at en kommune kan velge å selge en større næringsseiendom til en lokal aktør fordi det er antatt å være bedre for lokal utvikling. Den type hensyn er typisk av en offentligrettslig art som en markedsaktør ikke vil legge til grunn. Statsstøttereglene krever at støtten kan ha potensiell samhandlingspåvirkning og ikke er beløpsmessig så lav at støtten anses som bagatellmessig. Hvorvidt det kan være tilfelle her, fremgår ikke av spørsmålet. Men ettersom det gjelder en større næringsseiendom med også ikke-lokale interessenter, så kan jo det tyde på at støtten ikke bare vil ha rent lokal virkning. Så i denne saken er det ting som tyder på at kommunen kan komme inn i en statsstøtteproblematikk.

SVAR: Dette spørsmålet og kommentaren tar meg inn på et rettsfelt som jeg har utilstrekkelig kunnskap om. Utgangspunktet er altså en bestemmelse i artikkel 61 i EØS-avtalen, som gjelder som norsk lov. Her fastslås det som et alminnelig prinsipp et forbud mot støtte gitt av statsmidler som «vri eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer».

Det er ikke tvilsomt at dette forbudet også omfatter kommunal støtte, og herunder også salg til underpris. Men det er noen begrensninger i rekkevidden av denne regelen. Blant annet tillater den «støtte som har til formål å lette utviklingen av enkelte næringsgrener eller på enkelte økonomiske områder, forutsatt at støtten ikke endrer vilkårene for samhandelen i et

omfang som strider mot felles interesser». Dette må da, så vidt jeg kan forstå, ses i sammenheng med den generelle angivelse av bestemmelsens anvendelsesområde i innledningen som det vises til i spørsmålet, at forbudet bare gjelder «i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene», altså i konkurranse med virksomheter i andre medlemsland av EØS. Spørsmålet blir dermed når man vil legge til grunn at det er sannsynlig at salg til denne kjøperen skjer til mulig fortrenghet av aktører fra andre EØS-land.

Mitt inntrykk er i alle fall at rettstilstanden her stadig er under utvikling, og at vi må være forberedt på å få flere saker om dette også hos oss. Så det er i alle fall et saksområde som er all grunn til å følge nøye med på. Og uavhengig av om EØS-reglene slår inn her, er det grunn til å tro at det ulovfestede kravet i norsk forvaltningsrett om saklig begrunnelse for forskjellsbehandling (likhetsprinsippet) kan bli viktigere her enn det som nok har vært vanlig praksis til nå.

Fullt mulig å bruke internett til underskriftskampanjer

Kommunal Rapport 07.12.2020

Må innbyggerinitiativ dokumenteres med håndskrevet underskriftsliste?

SPØRSMÅL: I vår kommune er det levert inn en underskriftsliste for et innbyggerinitiativ mot en planlagt bompengering rundt sentrum i kommunen.

Det ble lagt ut underskriftslistene i butikker, kafeer og bensinstasjoner. Det ble også opprettet en underskriftskampanje på Facebook med samme innhold. Da vi leverte underskriftene til ordføreren, fikk vi beskjed om at dersom dette skulle bli ansett som et innbyggerforslag, måtte underskriftene være håndskrevet på fysiske lister. Det var ikke godt nok med digitale underskrifter ved utskrift av navnene på Facebook.

Kan dette stemme? I vår digitale tid når alle må forholde seg til nett og digitale brev og postkasser og alt mulig?

SVAR: Nei, det er ikke lovlig å stille et slikt krav til et innbyggerforslag. Se her merknad i proposisjonen til kommuneloven, der det sies om bestemmelsen om dette i [§ 12-1](#): *«Bestemmelsen krever ikke at underskriftene skal være skriftlig på papir. Underskrifter kan således samles inn på for eksempel internett.»*

Med så føyes det til: *«I og med at det gjelder et bosettingskrav, må støtteerklæringen inneholde informasjon som gjør det mulig å fastslå at underskriveren er bosatt i vedkommende kommune eller fylkeskommune.»*

Det må bety at alle underskrivere må angi sin bopelsadresse på listen.

Må kunne dokumentere saklige hensyn når kommunen selger til en som ikke hadde høyeste bud

Kommunal Rapport 14.12.2020

Kan kommunen la være å selge til den som har gitt det høyeste budet?

SPØRSMÅL: En kommune ønsker å selge en større eiendom som er regulert til næringsformål. Saken er nå satt til behandling i kommunestyret i lukket møte. Det er lagt fram tilbud fra fire potensielle kjøpere som ordfører hadde tatt direkte kontakt med. Kommunedirektøren innstiller på at man skal ta imot tilbudet fra en lokal bedrift, selv om dette er vesentlig lavere enn det høyeste fra konkurrentene. Er det greit at man vedtar dette salget på denne måten?

SVAR: Spørsmålet om *lukking av møtet* kan ikke avgjøres på forhånd. Det er bare kommunestyret selv som kan vedta at en sak der skal behandles i lukket møte, og bare der ett av vilkårene i kommunelovens [§ 11–5](#) for slik lukking er til stede. I denne saken er det sannsynligvis to mulige grunnlag for dette:

Det ene er etter [§ 11–5](#) tredje avsnitt, bokstav b, at det vil kunne komme fram opplysninger i møtet som kunne vært unntatt fra innsyn etter offentleglova om de sto i et dokument, og tungtveiende offentlige interesser tilsier av møtet lukkes for å skjerme disse. Hvis vedtaket innebærer at det kan være aktuelt å gå videre i forhandlinger med den aktuelle kjøperen, f.eks. om avtale med en nærmer presisering av hvordan tomten skal brukes, se her offentleglova [§ 23](#) første avsnitt om unntak som «er påkrevd av omsyn til gjennomføring av økonomiforvaltninga til organet»

Det andre kan være at ett eller flere av de aktuelle tilbudene inneholder opplysninger som er underlagt taushetsplikt i kommunen. Da må kommunestyret lukke møtet, se kommunelovens [§ 11–5](#) andre avsnitt, siste setning. Dette kan særlig være aktuelt hvis det legges fram opplysninger om forretningsmessige forhold som er det er taushetsplikt etter forvaltningsloven [§ 13](#) første avsnitt, nr. 2. Her vil andre som har gitt bud på eiendommen kunne kreve innsyn også i slike opplysninger hvis de kan ha betydning for avgjørelsen, se forvaltningslovens [§ 19](#) andre avsnitt, men da vil de selv få taushetsplikt og være avskåret fra å bruke det de har fått vite utenfor den konkrete saken, se forvaltningslovens [§ 18 b](#) siste avsnitt.

Når det så gjelder *selve vedtaket*, har vi ingen lovregler om salg av kommunal eiendom, på linje med de vi har om anskaffelse. Men det er to viktige rettslige begrensninger i kommunens handlefrihet også her:

Den ene ligger i krav om forsvarlig saksbehandling, herunder at kommunedirektøren i sitt saksforelegg skal ha vurdert lovligheten og forsvarligheten av det aktuelle vedtaket. Sentralt vil her være hvordan man begrunner manglende offentlig utlysning av det planlagte salget, om dette var forsvarlig ut fra ønsket om et gunstigst mulig salg. Dette er noe som i prinsippet kan prøves av fylkesmannen etter lovlighetsklage fra tre kommunestyremedlemmer, og unntaksvis også av eget tiltak.

Det andre er spørsmål om brudd på likhetsprinsippet: Hvis kommunen har valgt å selge til andre enn den som tilbød best pris, må den kunne dokumentere at avgjørelsen om valg av kjøper er basert på et annet og saklig hensyn, f.eks. knyttet til den planlagte bruk av eiendommen. I motsatt fall vil vedtaket kunne bli ugyldig.

Plikten til å være møteleder gjelder til man har fått gyldig fritak

Kommunal Rapport 30.11.2020

Kan møteleder bare be noen andre være møteleder i en bestemt sak?

SPØRSMÅL: I kommentar til kommuneloven 2018 (Overå og Bernt) § 11-9 side 267, note 10, sies det forbindelse med omtalen av bestemmelsen om at ved stemmelikhet er møteleders stemme avgjørende: «Hvis organets leder har forfall, eller ikke ønsker å fungere som møteleder under behandlingen av vedkommende sak, er det nestleder eller den som måtte bli valgt som møteleder, som har denne «dobbelstemmen»».

I dette synes å ligge at en møteleder skal kunne velge å la være å fungere som møteleder i en bestemt sak, og da uten at utvalget «fritar» vedkommende fra å lede møtet, også utenom inhabilitetstilfellene.

Jeg kan ikke se at dette spørsmålet har vært drøftet i teorien tidligere, og kan ikke se at det som sies her kan være riktig. Utgangspunktet må etter mitt skjønn være at ordfører, en valgt utvalgsleder, en fungerende varaordfører eller nestleder, eller en valgt møteleder, bare har en rett, men også en plikt til å lede møtet.

Dernest er det spørsmål om møteleder (ordfører, utvalgsleder eller en annen fungerende møteleder) kan be om at organet *godkjenner* at han/hun overlater til en varaordfører/utvalgsnestleder eller et annet medlem å lede behandlingen av en sak – selv om det ikke er tale om inhabilitet.

Et eksempel kan være når ordførers/utvalgsleders habilitet har vært behandlet, og vedkommende under tvil, kanskje under dissens, er kjent habil etter de skjønnsmessige bestemmelsene i [forvaltningslovens § 6](#), annet ledd. Da kan det være ønske om at møteleder trer i bakgrunnen under den videre behandling av saken, for å avskjære diskusjon om hans/hennes rolle i behandlingen av saken.

Jeg vil også her mene at er man først habil til å delta ved saksbehandlingen, er man også habil til å lede møtet ved behandlingen av den saken som inhabilitetsspørsmålet gjelder

Spørsmålet mitt er derfor: Har en møteleder en *selvstendig rett* til å velge å tre tilbake fra møteledelsen når han/hun ønsker det? Og hvis ikke, kan organet etter anmodning *frita* ham/henne for denne oppgaven?

SVAR: Her må jeg bare innrømme; dette hadde jeg ikke tenkt godt nok igjennom da jeg skrev denne kommentaren i boken vår. Det som helt konkret kan fremtre som en god og smidig løsning på noe som oppfattes som en ubehagelig situasjon, lar seg ikke forene med lovens klare regler om hvem som skal være møteleder, og hva dette innebærer. Så her er det jeg *nå* mener må være riktig forståelse av loven når det gjelder møteledervervet:

Utgangspunktet for spørsmålet er altså bestemmelsen i [kommuneloven § 11-9](#) andre avsnitt, siste setning, om hva som gjelder ved stemmelikhet i et folkevalgt organ. Det fastslås her at i andre saker enn valg, er møteleders stemme avgjørende hvis antall stemme for og imot et forslag er likt. Det er dette som litt misvisende omtales som møteleders «dobbelstemme», men realiteten er altså at det kan treffes vedtak med tilslutning fra så lite som halvdelen av organets medlemmer, hvis møteleder har stemt for dette.

Problemet blir så; hvem er møteleder, som altså har denne lille ekstra stemmevekten? Utgangspunktet er klart nok. Det fastslås i [kommuneloven § 6-1](#) første avsnitt at ordfører eller fylkesordfører er møteleder i hhv. kommunestyre og formannskap eller fylkesting og fylkesutvalg, og i [§ 11-2](#) gjentas som en generell regel for alle folkevalgte organer at møtene i organet ledes av organets leder eller nestleder, underforstått at nestleder trer inn bare der leder ikke kan ivareta denne oppgaven. I tillegg er så tilføyd at «Hvis begge har forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg».

Hva innebærer så vervet som møteleder? Den ekstra stemmevekt ved stemmelikhet er én slik funksjon. I [§ 11-3](#) siste avsnitt er videre møteleder gitt kompetanse til å nekte avstemning over realitetsforslag i sak som ikke var oppført på saklisten ved innkallingen, eller i sak der ikke alle fremlagte saksdokumenter fulgte denne, og i [§ 11-5](#) siste avsnitt, første setning kompetanse til å beslutte at debatt om lukking av et møte skal holdes i lukket møte. Dette er funksjoner som må ses i sammenheng med lederens ansvar for å påse at møtet gjennomføres i overensstemmelse med lovens regler om saksbehandling, herunder kravet om at en sak skal være så godt opplyst som mulig (se [forvaltningsloven § 17](#) første avsnitt). Ansvar for å lede møtet er dermed noe langt mer enn en ordstyrerfunksjon. Det er et viktig tillitsverv som ordfører eller utvalgsleder ikke kan tre inn i eller ut av når det passer. Dette avspeiles også i lederens ansvar for å sette opp sakliste i innkallingen til møte i organet, med sakens dokumenter vedlagt, se [§ 11-3](#).

Dette taler sterkt for ordfører eller leder for annet folkevalgt organ må fungere møteleder i alle møter og under alle saker i det folkevalgte organ hun er leder for. Hvis lederen for et organ opplever det som ubehagelig eller uheldig at hun leder organet i en bestemt sak, kan hun da i stedet søke organet om å bli fritatt fra å delta ved behandlingen av denne saken etter bestemmelsen i [§ 11-11](#) om fritak av personlige grunner. Dette gjelder da funksjonen som medlem, ikke bare som møteleder. Hvis slikt fritak blir gitt, skal hun flytte seg til tilhørerbenken hvis møtet er åpent, og forlate møterommet hvis møtet er lukket, og et varamedlem trer inn i hennes sted. I dette siste ligger at den som vil søke om slikt fritak, bør varsle om det på forhånd, slik at varamedlem kan innkalles, men dette er ikke et absolutt vilkår for vedtak om å gi fritak.

Kan jeg få utlevert rådmannens powerpoint-presentasjon?

Kommunal Rapport 25.01.2021, Bernt svarer

For å informere politikerne i kommunestyret bruker rådmannen ulike presentasjoner. Er disse presentasjonene saksdokumenter?

SPØRSMÅL: For en tid tilbake la kommunalsjefene og kommunedirektøren fram foreløpige budsjett-tall. Det er vanlig at de da bruker presentasjoner. Kan pressen kreve å få disse utlevert?

SVAR: Spørsmålet her er hvilken status slike presentasjoner skal anses å ha i den kommunale saksbehandlingen. Er dette en del av en muntlig orientering i møtet, eller er det saksdokumenter? Jeg mener det siste må være riktig. Administrasjonen har her laget dokumenter med viktig informasjon til de folkevalgte, må da ha plikt til å gjøre disse tilgjengelig både for disse og for allmennheten.

For kommunestyret følger dette forutsetningsvis av bestemmelsen i [kommuneloven § 11–3](#) første avsnitt om at «dokumentene i saken» skal følge innkallingen til kommunestyret. I dette ligger at informasjon til kommunestyret om saker som skal behandles her, som alminnelig regel skal gis i skriftlig form, både for klarhets skyld og for eventuelle senere reaksjoner, jf. bestemmelsene i [§ 14–5](#) om kommunedirektørens plikt til å rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter sammenholdt med årsbudsjettet, og kommunestyrets plikt til å endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om balanse.

For allmennheten følger kravet om innsyn av at slike presentasjoner må anses som «dokument» etter definisjonen i [offentleglova § 4](#) første avsnitt – «ei logisk avgrensa informasjonsmengd som er lagra på eit medium for seinare lesing, lytting, framsyning, overføring eller liknande», og dermed også et «saksdokument» etter samme bestemmelses andre avsnitt – «dokument som er komne inn til eller lagde fram for eit organ, eller som organet sjølv har oppretta, og som gjeld ansvarsområdet eller verksemda til organet».

Når presentasjonen legges fram for kommunestyret i møtet på denne måten, mister den sin karakter av internt saksdokument i administrasjonen som kan unntas fra innsyn, se [offentleglova § 16](#) første avsnitt, bokstav a, der det fremgår at unntaket for interne arbeidsdokumenter i [§14](#) ikke gjelder «saksframlegg med vedlegg til eit kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalt organ».

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Meråker kommune

Møtedato

11.02.2021

Saknr

07/21

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/43 - 1

Forslag til vedtak

Protokollen godkjennes

Saksopplysninger

Protokollen gjennomgås i møtet

Vurdering

Protokollen anbefales godkjent